

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. XLIII. An Opera, a jam memoratis diversa, quæ Sancti nomine edita
sunt, vere eum habeant auctorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A cum de tempore, quo Sanctus obiit, tractabimus, Commentario huic inseremus; de Operibus, quæ Sancto attribuantur, nec tamen ejus certo sunt, modo agendum.

§ XLIII. An Opera, a jam memoratis diversa, quæ Sancti nomine edita sunt, vere eum habeant auctorem.

Opusculorum, quæ an Sancti sint, controversatur, tituli.

Lucubrationes, quæ Sancti nomine editæ sunt, et tamen an eum vere habeant auctorem, disceptatur, in Opuscula seu Tractatus particulares, et in Sermones seu Homilias dividuntur. Ut, quæ in decursu dicenda sunt, studioso lectori clarius queant proponi, singularum illarum lucubrationum qualemcumque notitiam, antequam, an Sanctum nostrum vere habeant auctorem, inquiram.

B præmitto, translati huc tituli saltem, quibus quæque tom. III Operum, nomine Brunonis Coloniae Agrippinæ anno 1611 iterumque anno 1640 editorum, afficiuntur. Ac primo quidem tituli, quibus Opuscula horumque capita inscribuntur, sequentes hi sunt: Liber de Laudibus Ecclesiæ capita octo, nempe I de Paradiso, II De arca Noë, III De tabernaculo foederis, IV De templo Salomonis, V De muliere, per quam significatur Ecclesia, VI De civitate sancta Hierusalem, VII De basilicis, quæ ab episcopis ordinantur, VIII de Euangelicis lectionibus. Liber de ornamentis Ecclesiæ, continens capita duodecim, I De fide, II De spe, III De charitate, IV De quatuor virtutibus cardinalibus, V De humilitate, VI De misericordia, VII De pace, VIII De patientia, IX De castitate, X De obedientia, XI De abstinentia, XII In quibus virtutibus Ecclesia ornatur. Liber De novis continens capita decem, nempe I De novo mundo, II De cælis novis, III De nubibus novis, IV De montibus novis, V De arboribus novis, VI De animalibus novis, VII De potestatibus novis, VIII De novo mari, ac novis piscatoribus, IX De avibus novis, X De fluminibus novis.

C uti etiam Sermonum, qui an Sancti sint, pariter controversatur, recensentur.

701 Atque hi quidem Opusculorum, ad quorum etiam primi capitulum ultimum sermo De ecclesiæ dedicatione adjicitur, tituli sunt; Sermonum vero seu Homiliarum, quas liber, qui De festivitatis festivitatum inscribitur, comprehendit, sequentes: De SS. Trinitate sermones tres. De Nativitate Domini sermo unus. In octava Epiphaniæ sermo unus. In Ramis Palmarum sermones duo. In Cæna Domini sermo unus. In die Parasceves sermones duo. In die sancto Paschæ sermo unus. In Ascensione Dominica sermones duo. In die sancto Pentecostes sermones duo. Sermones quinque de beata Virgine, I De laude B. Mariæ Civitatis Dei, II De Nativitate ejusdem, III In Purificatione, IV In Annuntiatione, V In Assumptione. Sermones quinque, I De Martyribus, II De Christo vite, et ejus vinea, III De Martyribus, IV De bonis et malis fratribus cohabitantibus, aut martyribus simul occisis, V De laudando Deo instrumentis musicis, per quæ martyrum cruciatus et confessorum afflictiones et confessiones designantur. Sermonibus hisce

seu Homiliis, quas, quæ jam supra memoravi, Sancti nomine edita Opera complectuntur, Sermones de SS. Confessoribus undecim, alique tres subduntur. Ac horum quidem posteriorum primus inscribitur De Virginibus, II De sancto Michaeli archangelo, III De contemptu divitiarum; aliorum vere undecim, qui hosce præcedunt, primus est De sale et luce ex verbis Domini, et civitate in monte posita, de Apostolis et ceteris doctoribus ac confessoribus, II De lucerna posita super candelabrum, applicata Salomoni, Christo et beato Benedicto, in cujus festo habitus est, et applicabilis cuilibet confessori, III De diversis oculis et de episcopis, IV De puteis Abraham, id est, Sacræ Scripturæ, quos aperiunt Apostoli et Catholici doctores, V De Lumbis præcinctis et lucernis ardentibus Confessorum, VI De talentis unicuique, sed præcipue episcopis et aliis prælatis, ad lucrum faciendum in illis a Domino creditis, VII De Confessoribus, quibus vigilandum est, VIII De continentia et mundo corde, deque Pontificum officio per Rationale significato, IX De quovis Sancto, qui, relictis omnibus, Deum secutus est, etiam de Virgine, X De Apostolis, Euangelistis et Doctoribus sanctis, XI De doctoribus et prædicatoribus sanctis.

705 Atque hæc sunt Opuscula omnia seu tractatus, itemque homiliae seu sermones, qui Operum Sancti nostri nomine, curante Theodoro Petreio, Coloniae Agrippinæ anno 1611, iterumque post hujus obitum anno 1640 typis excusorum, tomum tertium constituunt. Verum Historiæ literariæ Franciæ Scriptores tom. IX pag. 242, Opusculis omnibus seu tractatibus ac sermonibus, qui Brunoni Cartusiano tum in hac Operum ejus editione, tum in altera, supra memorata atque a Judoco Badio, seu, uti a patria etiam vocatur, Ascensio anno 1594 adornata, attribuuntur, generatim recensitis, subjungunt: Verum e grandi illo scriptorum, in duabus illis editionibus S. Brunonis nomine excusorum, numero expungi debent hinc Opuscula omnia seu tractatus particulares, hinc sermones omnes seu homiliae. Nec hi, nec illi, uti nomine ejus condecorati, ad eum pertinent, tantumque per errorem, ex ipso illo nomine natum, contigit, ut adscripti ei fuerint. Totidem sunt foetus calami S. Brunonis Signini episcopi, anno MDCXXXIII vita functi, ac proin Cartusianorum Institutore æqualis. Dubitari hac de re non potest, dum huic illos a Petro Diacono Cassinensi bibliothecario, qui ante idem (duodecimum) seculum medium scripsit, in Operum suorum duobus, Opusculo nempe de viris illustribus Cassinensibus, et Chronico monasterii Cassinensis, ubi eos singulatim enumerat, attribui videmus. Et vero Mauro Marchesio, Cassinensi decano, curæ fuit asserere eos ac reddere vero suo auctori, sub cujus nomine Venetiis imprimi eos fecit, duobus tomis discretos, qui non nisi unum molis justæ volumen constituunt. Editio est anni MDCCLII, et exacta ad plura antiqua Mss., quæ complectuntur alia ejusdem antistitis Opera, quæ inter nonnulla sunt, quæ Petri diaconi diligentiam fugerant.

706 Hactenus illi; verum cum inter Opera, quæ Maurus Marchesius anno 1634 Venetiis S. Brunonis Signini seu Signiensis episcopi nomine edidit, sint etiam, uti ipsimet hic fatentur, nonnulla, quæ in suppeditato a Petro diacono Operum, quæ Sanctus hic Ordinis Benedictini antistes contexuit,

AUCTORE
C. B.

E

Lucubrationes illas omnes Brunoni Signino asseruit Marchesius.

F

Alique ex illis perperam forte hujus nomine ab antiquis notantur.

AUCTORE
C. B.

contextuit, elencho non occurrunt, cur Marchesio, hæc etiam S. Brunonis Signini esse contententi, assensum, uti verbis recitatis faciunt, præbuere? An quod in antiquis Mss., Opera alia, quæ Signini præsulis certo sunt, complectentibus, fuerint a Marchesio reperta? Hanc sane ob causam ita opinatos illos esse, ex ultima verborum huc translatorum periodo apparet. Verum cum ex Brunonis nomine, quod Sanctus Cartusianorum Institutor cum sancto Ordinis Benedictini Signino episcopo habet commune, factum esse queat, imo reipsa, quemadmodum laudati Historiæ lit. Franciæ Scriptores verbis recitatis volunt, factum sit, ut Opera, quæ a Petro diacono S. Brunoni Signino diserte attribuuntur, S. Brunoni Cartusiano a librariis fuerint adscripta, quidni etiam factum eodem ex capite esse queat, ut Opuscula seu Opera quæpiam, in suppeditato a Petro diacono Operum, quæ Bruno Signinus composuit, Catalogo expresse non memorata, huic per errorem a librariis, Mss. antiquorum, in quibus a Marchesio fuere inventa, auctoribus fuerint adscripta, licet interim non illius, sed S. Brunonis Cartusianorum Institutoris essent? Ajunt quidem B illa in Mss. hisce antiquis, e quibus a Marchesio eruta fuere, adjuncta fuisse aliis Operibus, quæ Brunonis Signini esse, certum omnino est atque indubitatum. Verum quid tum? Codex Ms. antiquus, e quo S. Brunonis Cartusiani Opera anno 1324 Judocus Ascensius edidit, alterque, qui tum in Cartusia Majori asservabatur, scriptis in Psalmos et in omnes S. Pauli Apostoli Epistolas Commentariis, qui Sancti nostri certo sunt, adjuncta etiam, ut laudatus Judocus Ascensius in præfata hæc Epistola dedicatoria fidem facit, alia habebat Opuscula, quæ una cum Commentariis illis hic vulgavit, quæque tamen omnia S. Brunonis Cartusiani non sunt, uti mox, præfatis scriptoribus, qui nulla ex hisce ei attribuunt, partim assentiendo, docebo.

aliquæ contra
verosimilitudine
ei

707 Atque ego quidem, ut ea in dictos Mss. codices seu in horum unum, e quo deinde alter sit transcriptus, fuerint illata, factum reor ex ignorantia præcipitæ judicio librarii, qui cum omnia Sancti nostri Opera describenda sibi sumpsisset, forteque fortuna in Opuscula, quæ Brunonis simpliciter nomen, nullo addito nomini huic titulo, præferrent, ea Brunonis nostri, aut nullo plane aut pereziguo præmisso examine, esse existimavit, eaque propterea aliis a se jam descriptis genuinis hujus Operibus adjecerit. Verum cum res ita habeat, quidni etiam simili ratione factum esse queat, ut in codices Mss. antiquos, qui Marchesio præluxere, aut saltem in horum unum, e quo reliqui deinde fuerint descripti, Opuscula aliqua, quæ S. Brunonis, Signini episcopi, non sunt, fuerint illata? Ex Opusculis itaque Homilisque, quæ Sancti nostri nomine Parisiis ac deinde Colonia Agrippinæ in lucem prodire, atque a Marchesio interim huncque secutus Historiæ litterariæ Franciæ scriptoribus S. Brunoni, Signino episcopo, attribuuntur, vere huic illa attribuenda videntur, quæ tum tituli parum vulgaris, quem præferunt, tum argumenti, quod tractant, ratione conveniunt cum Operibus, quæ a Brunone, Signino seu Signiensi episcopo, concinnata fuisse, Petrus Diaconus in Opusculo De viris illustribus Casinensibus cap. 54 alibice diserte testatur. Ea sedet sententia, quod, quamvis hic scriptor a veritate etiam subinde deviasse deprehendatur, nec cum Leone Marsicano,

qui, quod deinde Petrus continuavit, Casinense Chronicon incepit, gravitate et auctoritate comparandus videatur, Brunoni tamen Signino Opera, quæ sancti hujus antistitis non essent, adscripsisse censendus non sit, cum haud dudum, postquam hic ad Dominum migrasset, in monasterio Casinensi, uti, qui primus ejus De viris illustribus Opusculum publici juris fecit, apud Muratorium tom. VI rerum Italicarum Scripturum Joannes Baptista Murus in sua in id Præfatione aliique bibliographi passim docent, bibliothecarium egerit, credibileque proinde sit, ad manum eum habuisse Opera, quæ a sancto illo præsule, qui et ipse aliquamdiu in monasterio Casinensi monachum atque etiam abbatem egerat, scripta esse, loco citato asseverat.

708 Hinc cum Petrus Diaconus, fuisse a Brunone Signiensi Expositionem in Psalterium, in Genesim, in Exodum, in Leviticum, in Numerum, in Deuteronomium, in Cantica Canticorum et in Judicum conscriptam, capite citato præfatus, mox subjungat: Fecit et sermones hos: De laudibus Ecclesiæ in dedicatione templi, De Paradiso, de arca Noë, De tabernaculo fœderis, De templo Salomonis, et de muliere, per quam Ecclesia significatur. De civitate sancta Hierusalem; de basilicis, quæ ab episcopis dedicantur. Item de Evangelii; de ornamentis Ecclesiæ, De fide, De spe, De charitate, De quatuor virtutibus, De humilitate, De misericordia De pace, De patientia, De castitate, De obedientia, De abstinentia: Ubi Ecclesia ornatur, De novo mundo, De celis novis, De nubibus novis, De montibus novis, De arboribus novis, De potestatibus novis, De mari et piscatoribus novis, De avibus novis, De fluminibus novis, De animalibus novis, libros seu tractatus tres, num. 705 memoratos, Sanctoque nostro in præfatis Operum ejus editionibus adscriptos, quorum primus, in capita octo divisis, De laudibus Ecclesiæ, secundus, capita duodecim complectens, De ornamentis Ecclesiæ, ac tertius denique, capitibus decem discretus, De novis inscribitur, a S. Brunone, Signino seu Signiensi episcopo, fuisse reipsa contextos, verosimilimum e titulum, argumentum, quod tractant, experimentium, insolentia seu novitate, apud Petrum Diaconum quoque hic occurrente, apparet. Verum, quod ad librum, qui De festivitibus festivitatum inscribitur, spectat, cum hic, prout sive Sancti nostri sive Brunonis Signini nomine editus, sermones non paucos, quos neque ex titulo singulari seu parum vulgari, qui apud Petrum diaconum quoque loco proxime cit. occurrat, neque aliunde sancti illius antistitis esse certo constat, completatur, sintne huic illi, an Sancto nostro attribuendi, est dubium, cum, præterquam quod prioris e binis hisce Sanctis esse, neque e Petro diacono neque aliunde, ut jam dictum, constet, fieri possit, ut in Mss. codices, in quibus a Mauro Marchesio una cum Operibus, Brunonem Signiensem certo habentibus auctorem, fuere inventi, ratione supra exposita, utut vere sancti hujus antistitis non essent, fuerint illati.

709 At vero, inquit, Petrus in Chronici Casinensis Supplemento lib. iv, cap. 51 de Brunone Signiensi sic scribit: Non autem idem vir otiose hic vixisse credendus est, qui tales ac tantos nobis Scripturarum exposuerit libros, de quibus summam, illorum scilicet, qui in nostris manibus venere, pandere curamus, super Psalterium, super

attribuende
sunt, hæque
hic recensentur:
Sermo-
num vero,

E

F

qui singularibus, quos præferunt, titulis non distinguuntur,

A super Genesim, super Exodum, super Leviticum, super Numerum, super Deuteronomium, super Ysaïam, super Cantica Canticorum, super Judicum, super Apocalypsim. De totius autem anni festivitatis atque diebus Dominicis composuit sermones sexaginta novem, Omelias centum quinquaginta quinque. Quibus verbis cum Petrus diaconus plures sermones homiliasque S. Brunoni, Signiensi episcopo, attribuat, quam cap. 54 De viris illustribus recenseat, simulque sese omnia, quæ a sancto hoc antistite composita fuere, Opera ad manum non habuisse innuat, fieri facile potest, ut sermones, in Operum S. Brunonis Cartusiani editionibus supra memoratis sancti Patriarchæ nomine vulgati, utut apud Petrum diaconum in Homiliarum sermonumque S. Brunonis Signini elencho titulis parum usitatis insolitissime affecti non reperiantur, concinnati tamen vere ab hoc fuerint. Fateor, sic habet: verum, cum eisdem homiliis sermonesque dictos Brunonem Signiensem habere auctorem, e Petro Diacono certum, ut jam dictum, non sit, fuerintque ex jam supra dictis idem tam in codicibus Mss. antiquis, qui, quæ S. Brunonis Cartusiani certo sunt, Opera complectebantur, quam in codicibus iidem Mss. antiquis, qui, quas nemo Brunoni Signino negat, lucubrationes continebant, reperti, sintne huic sancto ex Ordine Benedictino præsulati, an potius S. Brunoni, Cartusianorum institutori attribuenti, manet adhuc dubium.

Sanctum nostrum, qui et ipse lucubrationes hujusmodi multas concinnavit,

710 Nec est, quod reponas, constare saltem e Petro Diacono, plures fuisse a Brunone Signino sermones compositos, eosque proinde, de quibus hic disserimus, huic potius esse, quam Brunoni Cartusiano adscribendos: uti enim, quin Bruno Signiensis plures, imo plurimos, sermones concinnarit, ambigendum non est, ita nec, quin id Bruno noster fecerit, revocari potest in dubium. Ita colligendum reor e Sancti tum Epitaphio, tum Titulo funebri, inter recedendos 166; in priori enim e binis hisce monumentis antiquis, quod Brunonis tumulo fuit adscriptum, Sanctus hic Cartusianorum Institutor ita loquens inducitur:

Primus in hac eremo Christi fundator ovilis
Promerui fieri, qui tegor hoc lapide.

Bruno mihi nomen, genitrix Alemania, meque

C Transtulit ad Calabros grata quies eremi.
Doctor eram, præco Christi, etc.

In posteriori vero, quo Andegavensis S. Mauricii ecclesia Sancto nostro parentavit, sequens una cum multis aliis de S. Brunone legitur versiculus: Multos sermones faciebat per regiones. Cum ergo Sanctus noster, uti e jam recitatis, quæ præfata bina monumenta antiqua suppeditant, testimoniis manifestum est, præconem Christi egerit, dubitandum non est, quin sermones etiam, quos ad populum dixit, concinnarit. Quod cum ita sit, non est sane, cur ob sermonum, a S. Brunone, Signiensi episcopo, compositorum multitudinem huic potius, quam Brunoni nostro attribuamus editos hujus nomine sermones, qui titulis, argumentum, quod tractant, experimentibus, insolitis seu parum vulgaribus haud distinguuntur.

aliqui fortassis habent auctorem.

711 Reponi quidem potest, sermones, quos Sanctus ad populum habuit, non lingua Latina, sed idiomate vulgari fuisse indubie conscriptos, ac proin ex horum, quos concinnarit, multitudine pro sermonibus Latine conscriptis, de quibus hic disputamus, ei attribuendis argui non posse; verum ex eo, quod multos Bruno idiomate vulgari

Octobris Tomus III.

sermones adornarit, multos etiam eum, quos ad suos vel in altioris Ordinis scientiis Remis discipulos vel in Cartusiae Calabriæque eremis monachos dixerit, Latine concinnasse, credibile apparet. Quare quorundam saltem ex iis, qui nomine ejus prodierunt, nec a Petro diacono Brunoni Signiensi diserte attribuntur, revera ipsum esse auctorem, vero prorsus absimile non est, licet interim id de omnibus illis, ac nominatim de eo, qui inter undecim ei attributos De confessoribus sermones secundum locum obtinet, asseverare non ausim, quod, quemadmodum Marchesius in sua de S. Brunone Signino ejusque Operibus Dissertatione historica, hisce præfata, recte notat, in fine ea contineat, quæ non nisi a monacho, Regulam Benedictinam professo, dici potuisse videntur. Primi quidem Cartusiani jam inde ab ipsis S. Brunonis temporibus S. Benedictum Patrem suum appellavere, ejusdemque festum solemniter hodieque celebrant; ut proinde, etsi etiam et in sermone illo auctor, quod tamen non facit, Patris nomine condecoraret S. Benedictum, propterea tamen Brunoni, Cartusianorum institutori, esse cum certo abjudicandum, consecrarium nondum foret; verum in fine ejusdem ea præterea tum de S. Benedicto, tum de domibus Benedictinis proloquitur, quæ, nescio, an in virum, S. Benedicti Regulam non professum, quadrare, facile admittenti sint omnes, qui illum, de quo hic, sermonem attente evolberint.

AUCTORE
C. B.

712 Ut ut sit, aliquos equidem e sermonibus, qui Sancto nostro in Operum ejus editionibus supra laudatis attribuntur, re etiam vera ad eum fortassis pertinere, ex iis, quæ jam ante adduci in medium, in animum induco, etsi interim in iis plane eadem non videatur, quæ in aliis Sancti Operibus, styli ratio; aliquantulum enim diversam in diversis descriptionis generibus styli rationem ab uno eodemque scriptore subinde adhiberi, quid mirum? Verum quandonam sermones illos Sanctus composuerit? Cum exhortationes, quas complectuntur, monachis ut plurimum conveniant, fuerint, verosimilius idem abs illo, cum in eremo seu Cartusiana seu Turritana jam versaretur, compositi, atque ad eos, qui in disciplinam ejus ibidem sese dederant, pronuntiati. Nec propterea tamen putes, verosimile non esse, Sanctum nostrum, cum Remis adhuc versaretur, verba ad populum, contra ac num. 93 docuimus, unquam fecisse; etsi enim Latinos, de quibus hic, sermones tunc verosimillime haud habuerit, habere potuit alios, idiomate vulgari contextos, qui modo interciderint aut nunquam etiam in litteras missi fuerint. Idem etiam puta de sermonibus, si quos forte Sanctus, cum in solitudinem, sæculo relicto, jam recessisset, ad populum unquam habuerit; quod re etiam ipsa factum esse, vero haud apparet absimile. Quidni enim factum esse queat, ut Sanctus noster, etsi jam eremitarum, quorum ad populum verba facere non est, vite institutum amplexus, sermones subinde ad populum habuerit aut in itineribus, quæ ex dictis confecit, aut in ecclesiis, eremo seu Turritanae, seu Cartusianæ, quam incolebat, vicinis, ad eas ab episcopis, per pia incensaque Viri, cujus raram vite sanctitatem perspectam habebant, monita regi sibi commisso prodesse volentibus, evocatus? Multos sermones (verba sunt proxime laudati, quo Sancto parentatum fuit, Tituli funebri) faciebat per regiones.

Quandonam
eos adornarit,

F

715 Sed hæc de sermonibus; quos Sanctus composuerit atque ad populum discipulose suos dixerit, disseruisse sufficiat. Sunt porro duo adhuc alia

86

Opera,

AUCTORE
C. B.
et quid de
bis aliis, quae
ei adhuc at-
tributa inveni-
untur.

Opera, quae Sancto nostro praeter jam supra recensita attribuantur. Primum horum est, cuius meminit Possevinus in Apparatu sacro, Operum omnium, quae vel Sanctus vere contexit, vel contexta ab eo credi a nonnullis sciebat, elencho subiungens: Exstat autem Ms. liber De laudibus vitae solitariae, ab eodem Brunone conscriptus, apud Paulum Rogerium, Cartusianum Cartusiae Venetae. Hinc Theodorus Petreius, cum, omnia S. Brunonis Opera Coloniae Agrippinae recudi, esset curaturus, librum illum, quo una cum hisce imprimeretur, habere desiderans, in Cartusiana, quam adornavit, Bibliotheca pag. 55, enumeratis omnibus, quae Brunonis esse putabat, Operibus, adiecit: Quibus (Operibus nempe a Brunone compositis) Possevinus addit librum De laudibus vitae solitariae, quem dicit Veneta in Cartusia apud Paulum Rogerium, nostrae familiae Religiosum, manuscriptum asservari; quo utinam potiri liceret, ut nimirum simul cum caeteris Divi Brunonis Operibus, jam jam per nos de superiorum voluntate revidendis recudendisque praelo committatur. Libri quoque de Vitae solitariae laudibus, qui apud Paulum Rogerium, Cartusiae Venetae alumnus, asservatur, e Possevino in suis in contextam a Surio S. Brunonis Vitam Annotationibus pag. 251 Surianus meminit. Verum cum Petreius ea, quae jam dixi, in contexta a se, annoque 1609 typis vulgata Ordinis Cartusiensis Scriptorum Bibliotheca in litteras mittat, nec tamen laudatus, qui a Brunone scriptus sit, De vitae solitariae laudibus liber in lucem hactenus, quod sciam, fuerit prolatus, multum dubito, an errore factum non sit, ut librum illum Ms. apud Paulum Rogerium, Cartusiae Venetae alumnus, exstare existimarit Possevinus.

Opusculis sit
cependum.

714 Quid si apud Paulum Rogerium liber quispian exstiterit, Opuscula nonnulla, S. Brunoni Cartusiano attributa, complectens, eique, quod Epistolam quoque, a Sancto ad Rudolphum Viridem scriptam, in qua nonnulla in vitae solitariae laudem commemorantur, contineret, titulus Libri de vitae solitariae laudibus fuerit adscriptus? Atque haec de primo e duobus Operibus, quae in Operum, Sancto attributorum, editionibus non sunt, et tamen ei, ut jam monui, a nonnullis adscribuntur; quod modo ad secundum ex hisce pertinet, oratio haec est ad Jesum crucifixum, a vocibus hisce Ante oculos tuos, Domine, culpas nostras ferimus etc. incepta, quam Meleager Pentimalli, brevi a se conscripta, annoque 1622 typis Romanis vulgata S. Brunonis Vitae praefixit, Sanctoque huic Cartusianorum Institutori attribuit. Verum, inquit fere quantum ad substantiam in sua de S. Brunone Historia seu Vita Zanotius, saepius jam supra laudatus, multum hic errat Pentimallius, cum oratio illa, ut Antonius Maggius, Augustinianus Bononiensis, in Opere, quod anno 1700 typis edidit, probatum dat, a S. Augustino, civitate Hipponensi, cuius episcopus erat, a Wandalis undique obsessa, fuerit composita, quo ea et gregem sibi commissum ad divinum auxilium implorandum animaret, et propria sua peccata ante Crucifixum genuflexus amare plangeret. Alia de Operibus, quae vel Sancti sint, vel ei attribuantur, dicenda non invenio, ac proin ad alia, quae ad eum pertinent, jam propero.

D

§ XLIV. Benevolum iterum erga se Sanctus comitem Rogerium, decretorio morbo jam decumbentem, experitur, huncque deinde vita functum haud dudum post sequitur, confirmatis ei antea a Paschali Papa donationibus omnibus, privilegiisque, quae vel a comite Rogerio vel ab aliis acceperat.

Miles omnes, qui in obsidione Capuana Rogerium comitem, dominum suum, Capuanis prodere voluerant, captique, cum conditionis consilium executioni jam jam essent mandaturi, fuerant, Sancto nostro hic in servitatem perpetuam, dato, quod § 59 integrum fere recitavi, diplomate, anno 1099 ex dictis jam tradiderat; verum cum in hoc singulorum illorum militum, filiorumque eorumdem, quos simul Sancto Turritanaeque eremo in servitatem perpetuam is princeps pariter tunc dederat, nomina non essent expressa, Lanvinus, monasterii S. Stephani Prior, ad majorem donationis firmitatem a comite Rogerio ex aegritudine, e qua obiit, Mileti decumbente, diploma aliud, in quo haec singillatim exprimuntur, postulavit, princepsque, singulari suo in S. Brunonem amore, ut dubitandum non apparet, non parum ad id impellente, postulationi ejus annuens diploma, quale is cupiebat, impertit. Exstat id, sed initio, quantum opinor, mutilum, apud Surianum in Annotationibus ad conscriptam a Surio Sancti Vitam pag. 254 et sequentibus.

Rogerius comes, morti proximus, e singulari in Brunonem amore

E

716 Hisce verbis concipitur: Haec sunt nomina et lineae servorum et villanorum centum duodecim, qui inventi sunt cum Sergio proditore in obsidione civitatis Capuae Calendis Martii, Incarnationis Domini anno millesimo nonagesimo octavo, Indictione sexta, quos ego Rogerius, Calabriae et Siciliae per Dei voluntatem comes, pro miraculo, quod Deus dignatus est mihi visibiliter ostendere orationibus B. Brunonis ad salutem fidelium christianorum, qui mecum erant, et meam, donavi eidem P. Brunoni, ejusque successoribus non solum ipsos, sed etiam filios filiorum suorum usque in sempiternum, in servos perpetuos et villanos cum omnibus bonis eorum mobilibus et stabilibus, habitis et habendis, ubique locorum sistentibus, cujuscumque sint artis sive negotii, sive marinarii; quos proditores ex sententia interfici diversis generibus suppliciorum damnaveram; sed ad petitionem dicti P. Brunonis tum eis mortem perniciosam peperi; et ad ecclesiarum B. Mariae de eremo et B. Prothomartyris Stephani obligavi perpetuas servitutes et villaniam, et inde fieri feci chirographum apud Squillatum cum donatione, quam feci de monasterio S. Jacobi de Muntauro et tenimenti sui. Sed eorum nomina et lineae non habentur in eodem chirographo.

Turritanae eremo novum, quo, quos huic ante in servitatem dedit.

F